

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POŚWIĘCONY
 = = = = SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO. = = = =

Prenumerata wynosi: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. i k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnieniem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, na 2 i 3 kol. po k. 25, na 4 kol. po k. 15. Drobne ogłoszenia po k. 5, za wyraz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matrymonialnej o 50% drożej.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują księgarnie, kantory i biura ogłoszeń w Częstochowie, Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
 Częstochowa, II-ga Aleja № 38—Telefon № 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesowność codzienną z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 8—10 wieczorem. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Filie: w Zawierciu w księgarni p. Z. Hubickiej i w Rakowie u p. L. Piotrowskiego. Cena pojedynczego numeru kop. 3.

KALODONT
 Niezbędny KREM i ELIKSIR do ZĘBÓW
 • Utrzymuje zęby białe, czyste i zdrowo.
 • zadac wszędzie

7-io klasowy Zakład naukowy żeński
M. GOLCZEWSKIEJ-CHRZANOWSKIEJ
 CZĘSTOCHOWA TEATRALNA № 9.
 Egzamin wstępne przed wakacjami od 20 Maja do 10 Czerwca. — Po wakacjach od 2 do 6 Września.
 Uwaga: Jedyna dotąd szkoła żeńska w Królestwie Polskim, której abiturientki są przyjmowane na wszystkie wydziały uniwersytetów Świążcarskich bez dodatkowych egzaminów. 0489

Skład Nut przy Księgarni
F. ROLNICKIEGO
 Połącza ogromny wybór nut wydawnictw 10 i 15 kopiejkowych, muzyki klasycznej i nowoczesnej. FORTEPIAN NA MIEJSCE.

NIE NA TO...
 Nie na to snuje piosenek mrowie,
 byście na pamięć ich się uczyli,
 lecz byście w knajpce, w domu me zdrowie
 Codzieln koniakiem Szustowa pilili 0453

Dr. P. SZANIAWSKI
 ul. Teatralna № 26 dom Sz. Kindermana
 № telefonu 432.
P O W R O C I Ł.
 przyjmuje jak dawniej do 10-ej rano i od 4 do 6 po południu. 962

Dr. Paweł BROKATOWSKI
 Nowy-Rynek Nr. 3. — Telefon Nr. 34.
 Choroby skórne wronoszące. Przyjmuje od 8—11 rano i od 3—7 p.p. Pielęgni od —3 po południu. — Stosownie wyżytkujące wódrzynę Salvarsanu (NATA 606).

Zdolnych Akwizytorów
 w dziale Życiowym
 Na stałą pensję i prowizję poszukuje: Centralne Biuro, Ubezpieczeń,
ROMANA JÓZEFOWICZA
 Częstochowa II Aleja 32. — Telefon 281.

Lekarz Michał GREJNIEC
 Dentysta
 w Częstochowie, I Aleja Nr. 10, telefon Nr. 108.
 Choroby zębów i jamy ustnej, Wymywanie zębów bez bólu. Plomby, Złoty estuzacje na podniebieniu i łus podniebienne.
 Przyjmuje choroby zębiające od 9-1 r. i od 3-7 w.

PIWA
EXPORTOWE PILZENSKIE
STOŁOWE, FENIX
K. SZWEDE
 CZĘSTOCHOWA

między innymi wniosek w przedmiocie zmiany art. 10 ordynacji wyborczej, tudzież wniosek, projektujący o wyasygnowaniu funduszu ze skarbu na wsparcie osób które ucierpiały z powodu wypadków leńskich. Z dawniejszych zaś wniosków poselskich przekazano komisji między innymi, wniosek o obniżeniu ustanowionej prawem z d. 6 czerwca 1910 r. normy podatkowej od nieruchomości miejskich w Cesarstwie, uchwalono zaś już, jako pożądane, między innymi, wniosek w przedmiocie dopuszczenia kobiet do adwokatury przysięgłej, oraz wniosek w przedmiocie podwyżki uposażeń sędziów śledczych m. Warszawy, oraz sędziów pokoju i urzędników instytucji sądowo-pokojuowych.

Nowych interpelacji Izba w pomienionym terminie otrzymała 12, a w tej liczbie interpelacje: o obrazę prawa z d. 13 lutego 1909 r., zapewniającego Izbie państwowej przywilej otrzymywania bez cenzury książek i wydawnictw periodycznych zagranicznych; o bezprawnym użyciu broni palnej podczas rozruchów w kopalniach leńskich, i o zarządzenia władzy centralnej i miejscowej, krępujące swobodę przy nadchodzącej kampanii wyborczej do 4 Izby.

Wreszcie, dla odmalowania obrazu prac niezadowolonych, zaznaczymy, że z dniem 1 i 14 maja b.r. w komisjach Izby państwowej znajdowało się 369 różnych projektów ustawodawczych, oczekujących rozważenia.

Zbrojenia Niemiec.

Na poufnej naradzie w komisji budżetowej parlamentu, rozpatrywano projekt zwiększenia zbrojeń, Kiderlen oraz minister wojny, Heeringen, w sposób następujący uzasadniał konieczność powiększenia sił wojskowych: Sojusz francusko-rosyjski jest tak silny, że w razie zatargu, Rosja pomimo zapewnień przyjaźni, będzie musiała wkroczyć w granice Niemiec, wobec czego wojna na dwa fronty jest nieunikniona. Na pomoc Austrii Niemcy nie mogą wcale liczyć, ponieważ Austria będzie zaszczepiona przez kwestię bałkańską, a również przez Włochy, co do których niema żadnych wątpliwości, że zdradzą trójprzymierze przy każdej sposobności. Główna rzecz — to kwestja neutralności Belgii i Holandji. Według zapewnień niemieckiego ministra wojny, wojna japońska wpłynęła bardzo dodatnio na armję rosyjską, którą poddano natchmianist gruntownej reorganizacji i stanowi ona dzisiaj bardzo poważną groźbę dla Niemiec.

Ustawa o marjawitach.

Uchwalona przez obze Izby prawodawczej ustawa o wyznaniu marjawicem uzyskała sankcję Najwyższą w d. 24 (11) marca r.b. i została ogłoszona w nr. 76 „Prawit. Wjstnika” pod nazwą „ustawy o wyznających naukę marjawitów”, z czego wynika, że marjawitizm prawie uznany został nie za odrębny kościół wyznaniowy, jak katolicyzm lub ewangelicki, ale za naukę, której wyznawcy mogą organizować tylko pojedyncze gminy wyznaniowe. Świadczy o tem art. 8 ustawy, orzekający, że każda gmina marjawicka z osobną winą na wyjednać zatwierdzenie swego statutu przez gubernatora miejscowego; a w Królestwie przez general-gubernatora. Marjawitom przyznano prawo obie-

rania sobie biskupów i prowadzenia własnych metryk, ale ich sprawy małżeńskie mają podlegać sądom cywilnym.

Cesarz Wilhelm i Alzacja.

Korespondent strasburski paryskiego „Matina” donosił o ciekawym posiedzeniu cesarza Wilhelma w czasie obiadu w pałacu sekretarza stanu dla Alzacji i Lotaryngji, Zorna-Bulacha. Cesarz, który rozmawiał z uczestnikami obiadu o sprawach alzackich i o zachowaniu się odpornym sejmowi alzackiego wobec przedstawicieli rządu, powiedział na głos:

„Jeśli tak dalej pójdzie, to konstytucję waszą potargam na strzępy. Dotychczas znalazłcie mnie tylko z dobrej strony, nie jest jednak wyłączone, że mecie mnie poznać i z drugiej strony. — Tak, tak, jeśli się to nie zmieni, wtedy z Alzacji i Lotaryngji, uczynię prowincję pruską”.

Korespondent zapewnia, że wiadomość o tym wybuchu cesarza otrzymał z najpewniejszego źródła, i dodaje że uczestnicy tej rozmowy nie mogli ukryć swego zmieszania i zdumienia. Zdarzenie to wywołało łatwo zrozumiałe wzburzenie nie tylko w Alzacji i Francji, ale także w Berlinie.

Urzędowe koła pruskie zaprzeczają prawdopodobnie tej wiadomości, jednakże i pisma niemieckie donoszą z Strasburga, że cesarz parokrotnie wyraził się dość przykro o stosunkach w Alzacji, a zarazem szczególną serdecznością odczuwał podsekretarza stanu Mandia i nadał mu tytuł ekszellencji jakby w zamian za to, że przed paru dniami sejm alzacko-lotaryński wyraził Mandlowi jednogłośnie votum nieufności. Sprawa ta zapoczątkuje prawdopodobnie cały szereg komplikacji, tembardziej, że w ostatnich czasach stosunki pomiędzy przedstawicielstwem, tak niemieckiej jak i francuskiej ludności Alzacji i Lotaryngji a rządem centralnym, są bardzo napięte.

Aresztowanie marynarzy.

Przed kilku dniami na pancerniku „Cesarewicz”, który przez czas dłuższy przebywał w porcie helsińskim, dokonano niespodziewanie aresztowań wśród marynarzy.

Aresztowań dokonano z rozporządzenia zandarmerji, która podobno stwierdziła udział marynarzy z „Cesarewicza” w organizacjach rewolucyjnych. Aresztowano ogółem 21 marynarzy i natychmiast na 6 torpedowcach wysłano ich z Helsingforsu do Petersburga, gdzie już czekają na nich na brzegu karetki więzienne.

„Nasi marynarze — pisze z tego powodu „Nowoje Wremia” — przebywając na wodach fińskich, spotykają bardzo często na lądzie agitatorów robotniczych, którzy prowadzą ich, często w sposób oszukawczy, na rozmaite zebrania rewolucyjne. Wielu z pośród aresztowanych padło ofiarą takiej właśnie propagandy fińskiej.

Tak więc podczas swego pobytu w Finlandji nasi marynarze dostają się do ognisk rewolucyjnych i to widocznie trwać będzie do tego czasu, dopóki nasz rząd będzie objętnie patrzył na wszystko to, co się dzieje w Finlandji, gdzie marynarze i żołnierze rosyjscy stają się ofiarami tego ruchu podziemnego, który od wielu lat bez żadnej ceremonji rozwija się w Finlandji.

Według ostatnich wiadomości, aresztowani marynarze mieli jaknajbardziej

szybciej powiedzieć, jak zżęrci agitatorzy polityczni skorzystali z nich dla swych celów występnych, ciągając ich po zebraniach rewolucyjnych i dając im do czytania broszury i książki treści rewolucyjnej".

Sprawa Ronikiera

Po wyroku.

Natychmiast po ogłoszeniu wyroku i wyprowadzeniu podsądnego publiczności, żywo rozprawiając zaczęła opuszczać salę i zgromadziła się w przedsiönku.

Rozeszła się więc, że hr. Ksawera Ronikierowa pojechała do miasta po pieniądze, a więc Ronikier zaprzisze się na wolności.

W sali sądowej aresztowany został Zawadzki i pod konwojem dwóch strózków odbywiony został w dorozce na Pawiak.

Jak się zatem okazuje z zastawonego względem Ronikiera artykułu kodeksu, iż ona uznała, że Ronikier jest winien zadania ran, skutkiem których nastąpiła śmierć jednak bez myśli zbrojstwa i w stanie afekcji, a w odróżczeniu zamiar zabójstwa, premedytację i korzyść materialną, czyli co do tych zarzutów Ronikier zostaje niewinny.

Zawadzki ukarany został za ukrywanie zbrodni dokonanej, ale iż odrzucił zarzut aby istniało porozumienie co do dokonania owej zbrodni.

Wyrok, wydany przez izbę sądową, był dla wszystkich zupełną niespodzianką.

Takiego wyniku sprawy nikt nie oczekiwał.

Różne były zdania. Spierano się do winy lub niewinności Ronikiera, co do współdziałania w zbrodni Zawadzkiego, ale śmiało powiedzieć można, iż nikomu absolutnie do głowy nie przyszło, aby do głównego oskarżonego zastosować miano część drugą artykułu 1484 kodeksu kar głównych i poprawczych.

Artykuł ten stanowi bowiem: "Jeżeli ten, których skutkiem nastąpiła śmierć, zadane były bez uplanowanego z góry zamiaru, lecz w zapalczywości i rozrządzeniu, chociaż umyślnie, winny ubiegać".

A więc izba sądowa uznała: 1) że Ronikier nie winien jest zabójstwa rozymskiego dla względów materialnych i 2) że winien jest zadania ran ciężkich w uniesieniu bez zamiaru zresztą pozabawienia życia.

Dla ścisłości przypomnieć należy, że z mocy wyroku sądowego Bogdan hr. Ronikier skazany był poprzednio na pozabawienie wszystkich praw stanu i zesłanie do robót ciężkich na 15 lat. Zawadzkiego zaś sąd pierwszej instancji uniewinnił.

Pozabawienie praw szczególnych powoduje utratę tytułów, szlachectwa i wszelkich odznaczeń. Prócz tego skazany nie ma prawa wstąpić do służby państwowej lub publicznej, prowadzić handlu, pełnić obowiązków opiekuna lub plebentonia itp.

Wreszcie po odciernieniu kary skazany przez lat cztery jeszcze pozostawać musi pod nadzorem policyjnym.

Akcję cywilną rodziców ś. p. Stasia Chrzanowskiego sąd apelacyjny odrzucił jako niedowiedzioną.

Z nadzw. zebrania 45 i 21 kół „Jedności“ W.-W.

W niedzielę 19 maja punktualnie o 3-iej po południu Prezes Komitetu 45 Kół zgabił posiedzenie połączonych kół, zgodnie z § 58 statutu. Z liczby 185 czł. 21 Kół i 138 z 45 Kół obecnych zaledwie 35 członków. Składki roczne wynoszące 45 Kół 650 rb. 21 — 480. Na przewodniczącego powołano przez akklamację inżyniera Dąbrowskiego. Pięć osób wybrał p. Troczyński. Protokoły Walnych Zebrań z dnia 21 i 28 kwietnia nie były odczytane i zatwierdzone bo nie było to objęte porządkiem dziennym. Budżet na rok 1912—13 w sumie rb. 4,335 w tem rb. 3,250 na utrzymanie szkoły i 650 rb. na zapomogi przyjęty został w całości i na wniosek p. Nowakowskiego akceptowany poszczególnymi pozycjami.

Wybory dały następujący rezultat: do komitetu: inżynier Dąbrowski 33 gł., inżynier Świętochowski 32, Troczyński 27, Buchacz 22, Dobrowolski 19, Leszczyński 18, Frydecki 18, Gniazdowski 17. Następną większość głosów otrzymał: Chojacki 17, inż. Wagner 16, Nowakowski 13, Ostrzycki i Drabik po 11. Do komisji rewizyjnej: dr. Biegański 32, Markowski 14, Ostrzycki 12 i Gay 12. Na delegatów Walne Zgromadzenie akceptowało poprzedni wybór 11 członków z 45 i 21 Kół.

Nagły wniosek p. M. A. Nowakowskiego. 1) „Walne zebranie poleca komitetowi nie wydawać zapomóg na kształcenie dzieci tym członkom kół, którzy używają alkoholu“. 2) „Poleca komitetowi urządzić zabawy na świeżem powietrzu i w lokalach tanecznych i t. p. bez alkoholu“. 3) „Powoływać delegatów do podziału zapomóg z głosem decydującym“. 4) „Zobowiązać wszystkich członków do czynnego współdziałania i pomocy komitetowi. W dalszym ciągu połączyć walne Zgromadzenie po krótkiej dyskusji pierwszy z poprawką inżyniera Świętochowskiego „by nie wydawać zapomóg tym, co nadużywają alkoholu“ odrzuciło, drugi przyjęło jednogłośnie z poprawką „by alkohol ograniczyć na zabawach do minimum“ bo z tego źródła nie wolno nam czerpać środków na oświatę... Trzeci „powoływać delegatów z głosem doradczym“.

Po przemówieniu inż. Świętochowskiego o pracy wspólnej połączonych kół — tegoż inż. Świętochowskiego oraz p. Buchacza na nagły wniosek p. Nowakowskiego na zasadzie § 27 statutu zebranie uchwaliło jednogłośnie przedstawić głównemu zarządowi za pośrednictwem delegatów na członków honorowych T-wa.

Zebranie trwało 3 godziny a po zamknięciu obrad p. Nowakowski złożył w imieniu obecnych serdeczną podziękę inż. Dąbrowskiemu za umiejętne prowadzenie obrad.

Inż. C. RASINOWSKI I R. DELOFF
Biuro Melioracji Rolnych
Częstochowa, II Aleja № 29.
Warszawa, Mazowiecka II, tel. I-35.
Renowacja pól. Ossuszenie i nawadnianie łąk. Budowy kanałów. Regulacja rzek. Budowa tam i upustów. Mechaniczna i chemiczna analiza gleby. 988

Krwawy pościg.

Donoszą z Łodzi, że na odwachu w koszarach 1-go pułku strzelców przy ul. Konstantynowskiej 58, było internowanych 3-ch dezertersów.

Jak się okazało, uplanowali oni uciekcie. Udało im się przepłutować niepostrzeżenie kratę żelazną w oknie, wychodzącym na podwórze koszarowe.

Dezertery przebiegli przez podwórze koszar, przedostali się przez parkan na sąsiedni pusty plac od ul. Zakątnej i zaczęli uciekać.

Wartujący żołnierze, zauważywszy uciekających, zaalarmowali kolegów, z których kilkunastu udało się w pogoń i rozpoczęło strzelanie.

Zadna z kul nie dosięgnęła uciekających i zdołali się ukryć.

Natomiast grad kul ugodził w jednego żołnierza w pościgu, który wysnął się naprzód. Trafiony kulą w tył głowy i plecy, padł trupem.

Zabity nazywa się Władysław Sadowski, miał lat 23.

NOTY
w Wielkim Wyborze
Polecał
Ręsgarnia M. LIPSKIEJ
PIANINO NA MIEJSCU

Straszna katastrofa kolejowa.

W sobotę późnym wieczorem, pociąg osobowy wpadł na stacji Pont Mercadot pod Paryżem na drugi pociąg osobowy, idący z Angers.

Zderzenie w pełnym biegu było tak tak silne, że hałas słyszano o kilka kilometrów. Jeden pociąg wcisnął się literalnie w drugi. Kilka wagonów straszanych na drobne kawałki.

Widok był straszny. Okrwawione trupy i kilkunastu rannych wydobyto z

pod gruzów i przewieziono do szpitala. Pomimo energicznych usiłowań nie można było wydobyć nieszczęśliwego maszynisty z pod kół dwóch lokomotyw, które zderzywszy się ze straszną siłą utwierdziły jakby spalaną klatkę żelazną. Nieszczęsny wił się w boleściach, ściśnięty skąpcem żelazami i prywatnymi resztkami maszyn. Naprzód do ostatniej chwili usiłowało przełamać i usunąć zapory. Maszynista skończył wśród strasznych boleści w oczach tych, którzy go ratować chcieli.

Katastrofa kolejowa.

Na 112 wiorście kolei nadwiślańskiej, między Suchedniowem a Zagnańskiem z pociągu towarowego nr. 147, oderwało się 20 wagonów, które z zawrotną szybkością doleciały do rozjazdu Łączna i wpadły na pociąg towarowy nr. 145. Skutkiem silnego zderzenia utworzył się wysoki stos rozbitych wagonów, który zagroził oba tory.

Między wagonami jeden wypełniony był zapalnikami, które zapaliły się. Ogień w jednej chwili ogarnął stos rozbitych wagonów, które dopiero zdolano ugasić przy pomocy parowozów po południu.

Katastrofa powyższa pociągnęła za sobą ofiary, które przewieziono do szpitala kolejowego na Pradze. Stan zdrowia dwóch konduktorów Jana Czajkowskiego i Adama Lutczuka jest beznadziejny, natomiast Michał Gruszenko i smarownik Władysław Włodarczyk, mają się o tyle dobrze, że ich życiu nie grozi na razie niebezpieczeństwo.

Bolesław Prus.

Życiorys Aleksandra Głowackiego jest szeregiem dat jego niestrudzonej, wytrwałej, jednolitej, jednostajnej pracy. Siedemnastoletni młodzieniec, urodzony w Lubelskiem, wychowany w szkołach w Lublinie, w wieku do życia z bronią w ręku uczestniczył w tragedii narodu. W 1866 r. Szkoła Główna przyjmując go na wydział fizyko-matematyczny. W 1872 „Niwa“ drukując jego rozprawę o elektryczności, „Opiekun Domowy“ помещając feljetony zatytułowane „Listy z starego obozu“. Z feljetonu w „Kłopotach Babuni“ i w „To i owo“ przechodził Prus do humorystyki. „Kroniki tygodniowe“ w jednym z pism codziennych i „Kroniki miesięczne“ w Ateneum stawiają go na czele pracy publicystycznej w Warszawie. W 1882 r. bez powodzenia obejmuje redakcję „Nowin“, które miały być „obserwatorium spostrzeżeń nad życiem społecznym“. Pierwszą większą powieścią był „Pałac i Rudeira“ w r. 1876, po której w długim szeregu następują liczne nowele. Okres rozkwitu twórczości zaczyna się w r. 1886 „Placówka“. W r. 1895 Warszawa obchodziła uroczystości 25-lecie pracy w plony bogate.

Do ostatnich dni pióro Prusa nie wycofywało ani przez chwilę, mimo iż zdrowie i siły zaczynały słabnąć przedwcześnie. Kosa śmierci ścierała onegdaj cicho kłosa pełny, który chlubnie i świętnie spełnił swoje żywotowcze przeznaczenie.

Mimo silnego wyczerpania nerwowego, spowodowanego ciężką pracą publicystyczną, mimo silnie nadwyróżonego zdrowia, lekarze nie przewidywali tak rychłego skonu. Dwa lata temu Prus skutkiem sprawy ropniowej w szczęście zmuszony był poddać się ciężkiej operacji, podczas której rozszerzono mu część szęklki.

Mimo to proces zapalny ogarnął wyższe części jamy policykowej, co spowodowało konieczność wycięcia jednej gałki ocznej.

Po tych niebezpiecznych zabiegach chirurgicznych, dzięki troskliwej opiece lekarskiej, Prus, przeżywszy kilkomiesięczną rekonwalescencję w Nałęczowie odzyskał zdrowie i tyle że wkrótce po powrocie do Warszawy, mógł zaraz zacząć swoją pracę publicystyczno-literacką.

Mimo zauważonych przez lekarzy objawów osłabienia mięśnia sercowego i sklerozy serca, do dn. 10 b. m. Prus pracy nie przerywał, regularnie i stale przesyłając do redakcji „Tyg. Ilustr.“ swe rękopisy.

Mała, jak się zdawało dolegliwość, która winna przemijając szybko, mianowicie wrzodzianka w nosie zatrzymała

Prusa przed 10 dniami w mieszkaniu.

Dolegliwość ta, odbierając sen choremu, wbrew przewidywaniom nie chciała ustąpić, postanowiono więc ją usunąć, z czem jednak wstrzymano się ze względu na wzmagające się z dniem każdym osłabienie serca i niedyspozycję żeładka.

Bolesław Prus chory był już od niedzieli. W ostatnich dniach lada chwila spodziewał się skonu; mówił do otoczenia, że ze spokojem oczekuje śmierci.

Nocy sobotniej znakomity publicysta około godz. 4 oświadczył, iż czuje się lepiej i wyrażił nadzieję, że może uda mu się wyjść z tej choroby.

W pół godziny jednak potem zawałał do małżonki: — Umieram!

Gdy pani Głowacka podbiegła do łóżka, Bolesław Prus już nie żył. Śmierć miał lekką.

Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

Czujemy się w obowiązku podziękowania z głęboką wdzięcznością wszystkim tym osobom, które, wierząc od początku sprawy aż do końca w niewinność naszego syna i męża, dawały nam przez cały czas tyle dowodów delikatnego współczucia i serca. Niech Bóg wam za to zesła w życiu tyle radości, ile nam cierpięń.

Wanda Ronikierowa.
Ksawera Ronikierowa.

Warszawa, 19-5-1912.

Kafie i roboty zdunskie
L. Miosprecchi i R. Federowicz
Częstochowie
Teatralna 34. telefon 321

KRONIKA.

— Z nad granicy.

Komisja międzynarodowa, wyznaczona do uregulowania pasa granicznego na pograniczu pruskim, rozpoczęła swe czynności.

— Nowe pismo.

Władze udzieliły pozwolenia na wydawanie w Sandomierzu pisma p. n. „Sandomierzianin“, które wkrótce zacznie wychodzić.

— Nowa stacja klimatyczna.

Stacja klimatyczna leśna z zakładem kumysowym i wodoleczniczym w Sławucie (stacja kolei przesko-kijowskiej) otwarta będzie od dnia 28 maja do 14 września.

— Z poczty i telegrafu.

Władz do obsadzenia posad na kolei warsz.-wiedeńskiej urzędnikami, powoływany z Cesarstwa, teraz znów zarząd warsz. okręgu pocztowo-telegraficznego wystąpił do innych okręgów w państwie, proponując objęcie posad telegrafistów i urzędników w biurach pocztowo-telegraficznych w okręgu warszawskim. Zaznaczyć należy, że w miejscu czeka na te posady nadmiar kandydatów.

— Przeciw kradzieżom.

Wskutek wyjazdu na letniska licznych mieszkańców pożądanem byłoby rozporządzenie policji, aby ściśle wykonywano rozkazy dotyczące pilnowania mieszkań letników przez miejscowych stróżów. W rozkazie polecić trzeba również, aby właściciele domów i administratorzy nie obczarali stróżów zajęciami ubocznymi. Policja powinna pilnować, aby stróżów do zmiernchu do godz. 11 w nocy, t. j. do czasu zamykania bram, czuwali na swoich stanowiskach, pilnie bacząc na osoby przychodzące i wychodzące.

— Fryzjerzy w Zielone Święta. W niedzielę 26 b. m. jako w pierwszy dzień Zielonych Świąt sklepy fryzjerskie przez cały dzień będą zamknięte.

— Jeszcze o zamiataniu ulic. Zamiatanie ulic, które jest jednym z najważniejszych postulatów higieny każdego miasta, stało się — dzięki stróżom częstochowskim — plagą przechodniów z rozsądkiem zarządków.

Każdy, kto rano udaje się do pracy zmuszony jest przedtem nalykać się o gromnych tumanów kurzu, wzbijających się z na sucho zamiatanych ulic. Jakby

Szampanskie LOUIS DE BARY

przez ironię, po takim zamiataniu następuje zlewianie ulic wodą tak obficie, że tworzą się istne jeziora. Tymczasem zwyczajne pokropienie przed zamiataniem nigdy nie jest stosowane.

— Wycieczka Tow. Krajoznawczego.

Sekcja wycieczkowa tutejszego Oddziału P. Towarzystwa Krajoznawczego urządza wycieczkę na Zielone święta do Bystrej na Śląsku Austrjackim, skąd odbędą się spacery piesze na pobliskie szczyty Klimczok, Josefsberg i na Skrzyczne.

Wyjazd z Częstochowy w sobotę, 25 b. m., o godz. 5 min. 30 po południu, powrót z niedzielą w wtorek o godz. 1 min. 20 po północy. Chcący wziąć udział powinni zaopatrzyć się w półpaski i mieć ze sobą od 12 do 15 rubli. Zapisywać się można w księgarni p. Lipskiej do piątku włącznie.

Miesięczne zebranie członków Tow. Krajoznawczego odbędzie się 31 maja.

— Kolej wierszowska.

Telegamy z Petersburga kilka tygodni temu doniosły o zdecydowaniu jakoby już stanowczem a pomyślnem sprawę budowy nowej kolei przez inż. B. Szablowskiego i hr. Potockiego z Parzymieci—tymczasem tyloletnie i tak kosztowne starania ich o koncesję na drogę wierszowską—częstochowską ostatecznie spełzły na niczem. Rada ministrów bowiem projekt ten odrzuciła.

— Kompanja z Wilna.

Dowiadujemy się, że w sobotę, 25 b. m. przybył na bardzo liczna pielgrzymka z Wilna. Pątnicy zabawią tu przez całe Zielone Święta, przystępując do Sakramentu pokuty, zwiedzając klasztor i miasto itd.

— Nowe księgarnie.

Ruch księgarski w naszym mieście coraz się rozwija. Do niedawna wystarczały 3 księgarnie firm: M. Lipska, A. Eger, F. Rolniczej; ostatnio powstały dwie nowe, obie w drugiej Alei p. f. W. Malczewska i Sp. oraz A. Eger (filja); teraz dowiadujemy się o zamierzeniu otwarcia jeszcze dwóch księgarni, mianowicie przy ul. Dojazd i w Alei III. Świadczą to z jednej strony o rozwoju miasta—z drugiej o skłonności naszej do podążania owym pędem utartą już drogą. Rzadko dowiadujemy się bowiem o jakiejś nowej inicjatywie, ale skoro „ktoś gdzieś coś” założy to bez względu na to, czy dobrze, czy źle mu idzie, zyskuje rychło na prawo i lewo współzawodników, pragnących stworzyć mu konkurencję.

— Sprawa warsz. sądu arcybiskupiego.

W nadchodzący wtorek warsz. izba sądowa rozpoznawać będzie protest prokuratora, oraz apelacje w znanej sprawie J. E. ks. biskupa Ruszkiewicza i innych.

Wstęp na salę za biletami, które już zostały rozdane.

Na posiedzenie przyjeżdża paru sprawodawców z pism rosyjskich, z Petersburga i Moskwy.

— Z miesięcznego zebra- nia Częst. Tow. Ogród.

(Dok.) Sprawę pokazu ogrodniczego z powodu spóźnionej wiosny i trudnych warunków wypływających z niepomysłnego roku zeszłego odłożono do roku przyszłego.

Przewodniczący oddał głos p. Cyranowiczowi w sprawie referowania sprawy instruktora ogrodniczego dla włoścan przy Tow. Ogródniczym. Po dyskusji nad tą sprawą uchwalono rozpowszechnić w okolicy tej ideję i zrzeszyć do T-wa Ogródniczego jaknajwięcej włoścani z tego zdać sprawę na następnem zebraniu. W tym kierunku obowiązani są współdziałać wszyscy członkowie T-wa.

Z powodu nastania ciepłych miesięcy polecono zarządom wjeżdzać w Tow. Rolniczego pozwolenia na odbywanie zebrań miesięcznych w pawilonie na polach doświadczalnych. Zebranie Zarządu uchwalono odbywać w czasie letnia w ogrodzie członka Zarządu p. Napierałskiego.

Po wyczerpaniu powyższego p. Cyranowicz wygłosił pogadankę o forsowaniu krzewów ozdobnych w wazonach i bez wazonów.

W dyskusji nad tą pogadanką zabierali głos pp. Przybylski, Kurek i O-

lejnczak. Zebrani polecili Zarządowi zamówić 60 znaczków członkowskich. Na wniosek p. Kurka uchwalono aby Zarząd jaknajprędzej wystarał się u p. gubernatora piotrkowskiego pozwolenie na prowadzenie targów na Nowym Ryнку w dni piątkowe.

Na tem zebranie zostało zamknięte o g. 7 wiecz.

— Godne naśladowania.

Pisaliśmy przed kilku tygodniami o zaofiarowaniu przez p. Józefa Górskiego placu na Zawodziu na ochronkę obecnie zaś mamy do zanotowania nowy fakt godny naśladowania. Oto p. Józef Sucheni ofiarował 5.000 cegieł na budowę rzeczonyj ochronki, p. Helena Górską 5.000 cegieł oraz panie: Marja i Zofja Znamierowskie kilkanaście wozów kamienia budowlanego. Notujemy powyższe w nadziei, iż ofiarodawcy znajdą licznych naśladowców, a słudne ściany ochronki otworzą niebawem swe gościnne podwoje dla dziatwy Zawodzia.

— Z ulicy Teatralnej.

Mieszkańcy ulicy Teatralnej, szczególnie ubożsi, których dzieci, poczynając od niemowląt całe dni letnie spędzają na słońcu w alejach przed domem, — żalili się nam słusznie na niebezpieczeństwo, zagrażające ich dziatwie ze strony kawalerzystów, używających przejazdki właśnie owemi alejkami, zamiast środka ulicy. Jakkolwiek owi jeźdźcy tłumaczyli się nam, iż są dość wykwalifikowani, aby jazda ich nie groziła nikomu niebezpieczeństwem — zwracaliśmy na nią w naszym „Gońcu Cz.” nieraz uwagę Magistratu, policji i innych władz, celem wyjaśnienia zasadniczego, czy alejki ul. Teatralnej są do chodzenia, czy też do jeżdżenia. Dwa lata temu uzyskaliśmy to, że magistrat przypomniał zainteresowanym, iż istnieje przepis, kategorycznie zabraniający jazdy w alejkach.

Przepis ten potwierdziła władza wojskowa, zaczęła go przestrzegać policja i przez pewien czas matki z ul. Teatralnej nie drżały o swe dzieci.

Zauwazywszy od niedawna, bo z nastaniem ciepła, powracający zwyczaj jazdy konnej w alejkach, przypominamy obowiązujący dotychczas zakon—alicji spotkaliśmy się z twierdzeniem, że jeśli wolno przedsięwziąć brukarskiemu, z upoważnienia Magistratu rozkopać ulicę na całej szerokości i skierować bez obawy wszelki ruch tak konny, jak końowy w alejki, to niema racji obawiania się o całość przedchodni lub bawiących się dzieci wobec wyłączcie konnej jazdy. Zainteresowany przez nas jeździec jest zdania, że nie błądzi i nie popełnia bezprawia, postępując śladem Magistratu, który jest gospodarzem miasta i wie, co czyni.

A to, że ten sam Magistrat zabronił ongi jazdy po alejkach i wystarał się o poparcie tego zakazu u władzy wojskowej — interlokutor nasz uważa za jakieś nieporozumienie.

Ostatecznie kwestja, czy wolno jeździć po alejkach, czy nie, pozostaje niewyjaśniona.

— Wściezór dyskusyjny w Tow. Pracy społecznej.

Dziś, we wtorek 21 maja o godz. 8 wieczorem w lokalu Stowarzyszenia Kupców Polskich w Alei 3 nr. 54 rozpoczęła się wieczór dyskusyjny nad referatem dr. J. Marczewskiego, dotyczącym kompetencji miast według projektu, złożonego Izbie Państwowej w porównaniu do zakresu działalności dzisiejszych rad miejskich. Osoby, które zy-

ALEKSANDER GŁOWACKI (Bolesław Prus)

zmarł dnia 19-go maja 1912 roku.

Pogrzeb z kościoła św. Aleksandra w Warszawie we środę dnia
22 maja o godz. 4-ej po południu.

Wybuch w kopalni.

London 20. W kopalni węgla Holybush w hrabstwie Monmouth, skutkiem strasznego wybuchu gazów, 6 górników zabitych na miejscu, wielu ciężko poranionych.

Echa katastrofy.

London 20. Urządzona wczoraj przez burmistrza Londynu składka na rzecz wdów i sierot po oficerach katastrofy „Titanica” przyniosła około siedm milionów franków.

Owoce ciemnoty.

London 20. Z Tientsinu donoszą, że sfanatyzowana tłuszcza spaliła kilka kościołów katolickich i pomordowała mnóstwo chińczyków, którzy przyjęli katolicyzm.

Kościół i państwo.

London 20. Izba niższa uchwaliła w drugim czytaniu znaczną większością rozdział kościoła od państwa w Walji.

Okradzenie konsulat.

Genewa 20. Do tutejszego konsultatu austriacko-węgierskiego zakradli się ubiegłej nocy złodzieje, którzy skradli rozmaite przedmioty wartościowe na sumę kilkunastu tysięcy franków.

OFIARY.

Na miejscowe Towarzystwo Opieki nad bezdomnymi dziećmi, zamiast kupna kwiatka, sprrowadzonego od [firmy niemieckiej]:

Białkowski Zdzisław 50 kop., Czaki Franciszek 50 k., Mastowski Marjan 50 k. Maruska Wincenty 30 k., Psarski Kazimierz 35 k., Szymański Jakób 30 k., Wróblewska Natalka 15 k., Bezmiennego 20 k., Wróblewska Teodozja 15 k., Jakubowski Stefan 50 k., Wroczyński Albin 30 k., Hebdziński Wincenty 20 k., Cugowski Jan 10 k., Zychliński Bronisław 15 k., Odon Milewski 50 k., Korab 10 k., Kozakiewicz Dominik 50 k.

Pracownicy stacji Częstochowa Herbsta. Tomaszewski 30 kop., ICzajkowski 30 kop., Hejne 25 kop., Węcowski 50 kop., Koś 35 kop., Trzciański 30 kop., Bogowolski 30 kop., Nowakowski 30 kop., Kuleszyski 30 kop., Chojnacki 30 kop., Smerdt 30 kop., Wójcik 30 kop., Andruszkiewicz 40 kop., Daniszewski 20 kop., Zapędzki 20 k., Bonarski 20 kop., Zawadzki 20 k., Lech 10 k., Jedrzejski 15 kop., Maliszewski 15 k., Jedruszek 15 kop., Musik 20 kop., Różański 15 kop., Piątek 15 kop., Perlicki 15 k.

Razem 6 rub. 20 kop.

Wzamięm kupna kwiatka Berlińskiego składają na bezdomne dzieci: Brońslaw Kubik 1 rb. M. Boglewski 1 rb. Antoni Lis 40 kop.

Wozni Banków i Stowarzyszeń J. Kozioł 15 kop. W. Wanier 15 kop. J. Bożyk 15 kop. St. Bogustawski 15 kop. J. Kozieradzki 50 kop. St. Kowalski 30 k. P. Kobendza 20 kop. Frebinksi 15 kop.

Razem 1,75 kop.

**PROSIMY na KONCERT
braci TAUBE
do Restauracji
Hotelu Angielskiego**

TELEGRAMY.

Choroba arcybisk. pa.

Warszawa 20. W stanie zdrowia arcybiskupa warszawskiego, ks. Popiela nastąpiło znaczne pogorszenie; otoczenie chorego oddawna dostojnika duchownego obawia się znowu lada chwila katastrofy.

Aresztowanie adwokata.

Kijów 20. W związku z kradzieżą dokumentów z izby sądowej aresztowano adwokata przysięgłego Brodzkiego.

Po co używać past zagarnicznych, jeżeli mamy doskonałą **SWOJA**

„BON-TON”
która konserwuje wybornie skórę, nadaje jej wspaniałą i trwałą połysk.
Fabryka wyrabia również znakomitą masę terpentynowo-woskową do podógi

S. GLIŃSKI
Kantor Marszałkowska Nr. 8. — WARSZAWA, — Sklep Nowy-Swiat Nr. 29.

TEATR MIEJSKI KINEMATOGRAF PARYSKI

Urządzony według najnow-
szych wymagań.
Telefon 334.

Program od Wtorku 21 do Piątku 24 Maja (włącznie)

Kronika Gaumont'a (natura) — Skandalini-kicha (b.-komiczne)

CYGAŃSKA KREW

(dramat w 3-ch częściach z udziałem słynnej „Asty Nilsen“)

NA SCENIE:

Występy Towarzystwa Artystów Dramatycznych pod kier. Wojciechowskiego.

WIOSNA

Znakomita komedia
w 1-ym akcie

TEATR ODEON "W. Krzemińskiego

II Aleja № 43.)

TELEFON № 4-77.

Program od Soboty 18 do Wtorku 21 Maja r. b. (włącznie)

ZEMSTA SZALEŃCA

(Wstrząsający dramat z życia w 3-ch częściach.
1) Tajemniczy wynalazek. 2) Dom wariatów. 3) Wysładzenie w powietrze.
Siostra mleczna (piękna komedia) — Zazdrosny mąż (komiczne)

Na scenie Pozegnalne występy jedynych w swoim rodzaju młod. artystów.

Braci Szmidt-Tyrolczyków.

Nad program: **Niebywała sensacja!!** **Dramat aktualny, "SZARY AUTOMOBIL"** Obraz ten otwiera najciekawsze przygody paryskich bandytów samochodowych. **Bonnota**, zabitego przy obłężeniu garażu przez policję i ukrywającego się **Garniera**. — **Sensacja aktualna!**

II Aleja 38. Tel. 4-97.

TEATR "URANJA"

pod zarządkiem W. Krzemińskiego

Program od Soboty 18-go do Wtorku 21-go Maja 1912 roku (włącznie)

Idylla Kalifornijska (dramat)

Gra o śmierć lub życie (Dramat z repertuaru teatru „Okropności“ w Paryżu.)

Jedyny sposób na schudnięcie (komedia.)
Teatr na pensji (Komiczne.)
Wyspy Anglo-Normandzkie (Z natury.)

Aktualna Kronika Patché Nr. 163. (Z natury.)

Na scenie tylko 4 d. Występy nieporównanych zonglerów

p. p. Kańkowskich.

UWAGA! Nad program: Pogrzeb nad rabiną łódzkiego! **b. p. Majzela** w d. z Maja r. b. — (Zdjęcie znatury.)
Obraz ten pokazywany będzie tylko do wtorku (włącznie.)

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD ARTYSTYCZNY RZEZBIARSKO-KAMIENIARSKI i SZTUKATORSKI

Częstochowa III Aleja dom własny
Egzystuje od r. 1887 Telef. 260.

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

WYKONAWA RZEBY POMNI-
KI, ROBOTY BUDOWLANE I
KOŚCIELNE.

Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni i mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu. CENY NAJPRZYSTĘPIEJSZE.

Niniejszym uprzejmie zawiadamiam, że, dla dogodności Szanownej Klienteli, otworzyłem
w Częstochowie SKŁAD FABRYCZNY POSADZKI TERRAKOTOWEJ

Tow. Akc. Zakładów Ceramicznych „DZIEWULSKI i LANGE“ w Warszawie

— — Fabryka w Opocznie i Sławiąnsku. — —

Przedstawiciel: **ZDZISŁAW RYLSKI**, Częstochowa Aleja II № 33, telefon 93

Woda czysta jest pierwszym warunkiem zdrowia.
Filtry „SUCRO“
są jedynie najlepsze aparaty, do oczyszczania wody do picia

w domach miejskich lub wiejskich, biurach, szko-
łach, gminach, aptekach, lecznicach, fabrykach,
interesach handlowych, zakładach spożywczych
i t. d. Filtry „Suero“ — oczyszczają także
najlepiej: wino, miód, soki owocowe, spirytualia,
ocet, olej, naftę, terpentynę, i rozmaite inne plyn-
y, jak również, odzależniają najdokładniej
wodę żelazistą. Filtr „Suero“ — mały; za
11 rub. 50 kop. Wydaje na godzinę, 10 litrów
wody krystalicznie czystej. W potrzebach więk-
szej ilości wody — czystej, na żądanie, składamy
specjalne oferty na urządzenie aparatów systemu
„Suero“ — opatentowanych i uznanych za
ostatni wyraz techniki. Przyjmuję zamówie-
nia, na Częstochowę i okolice. **REPREZENTANT**
Stanisław Cholewicki
II-ALEJA № 23. m. 9.

APTEKARZ
Aleksander Ślaski,
właściciel Składu Aptecznego
na ul. Krakowskiej pod
№ 4 w domu W-go Rupre-
chta po długiej niebytności
powrócił na stałe i zapo-
trzywszy skład w świeży to-
war z dniem dzisiejszym
otworzył takowy o czem za-
władania szanownych mie-
szkańców Częstochowy.

BOL GŁOWY i MIGRENE
NATYCHMIAST ULEWA
MIGRENE-NERVOVIN
BEZWARUNKOWO DREWNIENIE
KROBLIWI ROŚLINNY ŚRODEK
SA JUZ FALSYFIKATY!
WIEC ZADAJ-ARTEKACH:SKŁE. APT.
PROSZOWKI, WYRABIANYCH TYLKO
W PEŁNIKI, PODKASEM WYNAJAZCY
A. GASECHIEDO PRZESZLENIA
Preparat „TRAYSEN“ przeciw reumatyzmu-
wi i podgrze jest do
nabywa we wszystkich
Aptekach i Składach A-
ptecznych. Ilustrowana
broszura z prawidłowym
opisem powyżej wysłana
zostaje na pierwsze ża-
danie bezpłatnie. Adre-
sować: M. E. Trayer
№ 113 Bangor House
Sobe Lane, LONDON England E. C.

Papierajmy przemysł
polski. Chrześcijański.
Udziałowa fabryka cukierków
pod firmą „PASIEKA“
w Częstochowie, ulica Mała, Nr. 20.
Wyrabia cukierki w różnych gatun-
kach. Mają na względzie zdrowie na-
szych konsumentów, zabierając jak
również i zapachy dodajemy owoc-
owe, zatwierdzone przez Radę Le-
karską. Tuszymy sobie iż pp. Kupcy
jak również Stowarzyszenia popra-
ustlowania nasze, przyczyniając się
tem samem do podniesienia prze-
mysłu rodzimego. 0126
Cenniki wysyłamy na żądanie.

**Prosimy o uregulo-
wanie prętnumery.**
Dm dwupiętrowy z czterema
płacami w pobliżu dworca Herb-
sko-Kieleckiego sprzedam na do-
godnych warunkach. Wiadomość
Nowa 46, od 4—5 po poł. 0294

Egzystuje od lat 32
Poważna Firma
otworzy w Częstochowie swój oddział i odda do prowadze-
nia na wyjątkowo korzystnych warunkach, osobie mogącej zło-
żyć zabezpieczenie 5000 do 10.000 rb. Oferty pod „A. Z.“ upr.
nadaj. do Centr. Biura Ogł. L. i E. Motzi i S-ka w Warszawie.

Letnisko-Pensjo-
nat-Hutki.
Przyjmuje zamówienia na
różne terminy — Las-Góry—
Woda, W Soboty — komuni-
kacja stała — Wiadomość ul
Szkołna 8 m. 4. 708-12-1

W dniu 18 Maja na-
byłam sklep pod firmą
„Rój Słodczy“
i takowy pod firmą
Cukry Warszawskie
prowadzić będę z czem
się polecam Sz. Publi-
czności.
Z poważaniem
988 **Br. Kowalik.**

Zgłosił świadectwo „Wid“ Jozefa
Krz. — wydany przez gminę
Grabówka pow. Częstochowskiej
w miejsce paszportu Zagraniczne-
go. 980-3-1

Niniejszem mam honor zawiadomić W. P., iż z dniem 15 Kwiet-
nia otworzyłem w Częstochowie przy ul. II-go Aleja № 19.
Telefonu № 5.

Farbiarnię i Pralnię Chemiczną
POD FIRMA:

A. Heininger

Wieloletnie i wszechstronne doświadczenie w tym zawodzie daje
mi możliwość zadocę uczynić najwytowniejszym wymaganiom.
W zakresie mej specjalności wchodzi:
Chemiczne pranie garderoby damskiej, męskiej i dziecięcej, jako
to: sukien, okryć, zakłótów, pelerynek, bluzek jedwabnych, wełnianych i
z wszelkich innych materiałów bez prucia takowych; garniturów męskich
frakowych, tuzurkowych i marynarkowych, pait, mundurów, szynieli ofi-
cerskich, uczniowskich, garniturów galowych i t. p.
Jak również farbowanie, bez prucia, garderoby damskiej męskiej
i dziecięcej z materiałów wełnianych, półwełnianych i innych.
Czyszczenie, pranie i farbowanie kap, portier i pokryć z mebli.
Pranie firanek, koronek, wstążek, parasolek, tafesów, krawa-
tów i t. p.
Czyszczenie, odświeżanie i farbowanie dywanów i chodników
jak również i wywabianie wszelkich plam.
Nadmieniam, iż posiadam pralnię chemiczną i farbiarnię w
Piotrkowie, oraz oddziały w Tomaszowie Piotrk., Noworadomsku, w
Łodzi ul. Mikołajewska Nr. 39.
Łącząc zapewnienie, że wszelkie zleczenia wykonywane będą po
cenach umiarkowanych i punktualnie, ku zupełnemu zadowoleniu W. P.
polecam usługi swe łaskawym względem W. P. i pozostaję
z poważaniem
A. HEININGER.

Letnisko-Pensjo-
nat-Hutki.
Przyjmuje zamówienia na
różne terminy — Las-Góry—
Woda, W Soboty — komuni-
kacja stała — Wiadomość ul
Szkołna 8 m. 4. 708-12-1

Zakład Tapicerski
z dniem 1 Kwietnia r. b. został prze-
nieiony z Aleji III 46, w Aleji III 52
w Częstochowie. Posiadam Garni-
tury, łóżka, otomany, szeszelony, ka-
napy, oraz przyjmuję obstalunki
mebli. Przerabiam stare meble, ma-
terace, zakładam portjery i firanki
Ceny przystępne, robota odpowiad-
nia. Z poważaniem
9848-30-3 **R. Oziembło.**

Młody człowiek z dobrimi
świadectwami; umiejętny pisać
po Rosyjsku i po polsku poszuki-
je miejsca woźnego lub Jakiegolwiek
innego zajęcia Aleksandrowska 8.
A. Zwolski

Młocylki nowy do sprzedania
bardzo tanio. Wiadomość stacja
Kielecka u Pawluka. 377-3
Magiel Sprzedam Jasnogórska №
10. 982-3-2

Potrzebny s u b i e k t branży
tekstowej (płótna i perkaliki) do
Stowarzyszenia Spożywczego.
Kauzoja rb. 150. Pensja rb. 40. Oferty
składać w E. Administracji Gońca.
„Subjekt Łokciowy!“. 0493-4

Potrzebna zdolna i podoczna
panna do pracowni sukien
damskich i dziecięcych W. Karłowicza ul.
Teatralna № 23. 9500-3-1